

contribueix d'una forma ostensible a aquella relegació, complementant en certa manera els comentaris que dedicàvem en el número anterior d'HIGIA a l'excessiu messianisme de la Península.

Veníem a dir que el vici de confiar en els altres, ofegava una quantitat inimaginable d'originalitats, que són com l'aliment que fa créixer el geni. Doncs bé: un altre defecte racial es confabula amb aquell per a augmentar el lastre que dificulta o anulla les volades de l'esperit.

Ens referim al vici tan arrelat entre nosaltres d'atribuir al pròxim la culpa dels nostres mals. Una mena de reviviscència dels «mals donats» que tant furor despertaren durant l'edat mitjana, i que avui es manifesten en una forma menys sanguinaria, però quasi igualment perniciosa.

En efecte: la muller que es sent abandonada del marit, té la convicció que el fracàs amorós ha vingut perquè l'home és dolent per naturalesa, o, com menys, perquè és voluble i despreocupat. L'única cosa que no se li ocorre és fer un examen tot l'imparcial possible de les causes immediates, i de l'essència mateixa de la sexualitat i del matrimoni.

Del malalt que no es cura o es mor, ningú no sol dubtar que és el metge qui l'ha ajudat a morir, o els qui l'assisteixen, o, en el millor dels casos, al retard en què, segons diuen, es troba la Medicina. Poques vegades es pensa en la veritable causa, que sol ésser quasi sempre una vida viscuda al marge de la higiene, amb atacs continus a la salut, que genera a poc a poc, però implacablement, la malaltia que duu a la tomba. No exagerem en afirmar que l'home es suïcida lentament, i que és força rar el cas de mort natural. Quants pecats no guarden els metges en el secreter de la consciència, responsables de malalties i de morts, que si els publicuessin, posarien en molt mal lloc la virtut de qui els paga amb la salut o la vida! Però la Medicina, al lloc que ocupa en la Ciència, hi afegeix la virtut de la caritat, encara que sigui corresposta amb la calúmnia.

Quan hom no troba «collocació», la primera causa és el nombre excessiu de sollicitants; la segona el mal caràcter del «patró»; després la malvolença dels companys, etc., etc., i quasi mai la pròpia ineptitud per a ocupar el lloc que es tenia o es sollicita, o la mala orientació que hom ha pres en la vida, que és indubtablement la causa més important i la més freqüent. En la història de la immensa majoria de «parats», hi trobaríem la negligència o

